

ENGELLİLERE YÖNELİK SPOR HİZMETLERİNİN GELİŞİMİ AÇISINDAN SPONSORLUK VE VERGİSEL DÜZENLEMELERE İLİŞKİN ÖNERİLER

Serkan ÇINARLI*
Gözde ERSÖZ**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı kamu hizmeti olarak engellilere yönelik spor hizmetlerinin gelişiminde sponsorluk düzenlemelerinin önemini ortaya koymaktır. Günümüzde özrü olan kişilerin toplumdaki yerlerini, özrü olmayan kişiler ile birlikte aynı sırada alabilmeleri için sporun etkin bir araç olarak kullanılması gerekmektedir. Oysa ülkemizde engelli bireylerin spor yapabilecekleri alanlar, spor organizasyonları ve bu organizasyonlara katılımda maddi destek yeterli değildir. Engelli sporundaki bu handikapların aşılması engelli sporuna yapılacak maddi destek yani sponsorluk ile mümkündür. Bu bağlamda çalışmamızda engellilerin spor yapmalarındaki hukuksal çerçeve ele alınmış, ülkemizde spor yapan engellilerin mevcut durumu ortaya konulmuştur. Bunun dışında engellilerde spor hizmetinin kalitesinin artırılmasında önemli olduğu düşünülen sponsorluk düzenlemelerinde vergisel teşvikler açıklanmış ve söz konusu mali düzenlemedeki yetersizliklerin firmaların sponsor olmaya teşvikinde cazip olmadığı belirtilmiştir. Engellilerin spor organizasyonlarında firmaların tanıtım potansiyeli düşük olduğundan engellilere yönelik sponsorlukta firmalara daha farklı vergisel teşvikler sunulması önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Spor Hukuku, Engelli Hakları Engellilerde Spor, Sponsorluk, Sponsorlukta Vergisel Teşvikler

THE IMPORTANCE OF SPONSORSHIP REGULATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF SPORT FACILITIES AS A PUBLIC SERVICE FOR THE BENEFIT OF THE DISABLED

* Öğretim Üyesi, İzmir Üniversitesi, Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı, 35350, Türkiye-İzmir, serkan.cinarli@izmir.edu.tr

** Öğretim Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Bölümü, 32260, Türkiye-Isparta, gozde0007@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to underline the importance of the sponsorship regulations concerning the sports services for the disabled as a public service. In our contemporary world, sports are necessary means to be resorted to as an effective tool for the disabled in helping them in their struggle to take their place in the society as the non-disabled. Nevertheless, in Turkey, financial means are not sufficient with respect to sport facilities and sports organizations. The overcoming of such problems may be effectuated through sponsorship. In this respect, we tackle, in this study, the legal framework of sport activities of the disabled and a general outlook to the state of sport activities of the disabled individuals. In addition, it will be argued that current legal status concerning the encouragements for the increasing the quality of sport services to the disabled, is not sufficient. It is proposed that, eventual sponsors should be offered different tax incentives, in that, sponsoring disabled sports activities provide little prospect the advertisement.

Key Words: Sports Law, Rights of the Disabled Sports for the Disabled, Sponsorship, Tax Incentives in the Sponsorship

1. GİRİŞ

Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yetilerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, normal yaşamın gereklerine uyamayan kişiler engelli olarak tanımlanmaktadır (5). Bugün engelli vatandaşlar, normal yaşamın gereklerine uymada kendi fiziksel ve ruhsal yeti eksiklerinin yanında kamu hizmetlerindeki yetersizlikler nedeniyle kendi engellerinin dışında başka engellerle de mücadele etmektedirler (3). Özürlüler, dünyanın bütün ülkelerinde, toplumların en marjinal kesimini oluşturmakta ve diğer bireylere kıyasla daha düşük kalitede bir yaşam sürdürmektedir (25).

Dünya nüfusunun %25' i doğrudan (sahip oldukları) ya da dolaylı olarak (bir aile üyesinin sahip olduğu) bir çeşit engellilikten etkilenmektedir. Boş zaman aktiviteleri, engeli olan kişiler için büyük önem arz etmektedir. Bazıları için bu durum sadece pasif olarak rahatlama anlamına gelirken, bazıları için çoğu zaman elit seviyede fiziksel aktivitelerdir (22). Engeli olan insanların spor yapma sebepleri kişiden kişiye değişiklik gösterebilir. Ayrıca yetersizliği olan bireylerde eğitim bireysel olduğu için kişinin bulunduğu noktadan ileriye gidebilmesi ona belirlenecek kısa ve uzun süreli hedeflerle olmaktadır ve spor bunun için güzel bir araçtır (8). Spor yapmanın önemli fiziksel yararları olduğu bilinmektedir. Örneğin fiziksel yeterliliği artırır ve fiziksel görünüş üzerinde olumlu etkileri vardır. Kişinin fiziksel

bağımsızlığını ve bireysel yeterlilik kazanmasına ve fiziksel engelin potansiyel zararlarının kontrol altında tutulmasında yardımcıdır. Ayrıca, spor yapmanın bazı göz ardı edilemeyecek yararları vardır. Kişilerin tekrar kimlik kazanmalarına, engelli bir bedene sahip olmanın verdiği duyguyla mücadele etmeye, hedefler koymaya, bir yeterlilik ve başarı duygusu geliştirmelerine katkıda bulunur. Sosyal açıdan ise, spor aynı sorundan muzdarip bu kişileri bir aile olarak bir araya getirir ve sosyal hareketlilik için bir araç oluşturur. Bir engelli olan insanlar sporla hem bir hobi olarak uğraşırlar hem de yarışma boyutunda yarışmalara katılırlar. Dünyanın dört bir yanındaki engelli sporcular ekonomik açıdan boş zamanlarını, isteğe bağlı gelirlerini ve enerjilerini spor yapmaya adanmışlardır (22).

2. ENGELLİLERE YÖNELİK SPOR HİZMETLERİ

2.1 Engellilere Yönelik Spor Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi

Engelli insanlar için dünyada ciddi anlamda sportif çalışmaların başlangıcı 1 Şubat 1945 olarak kabul edilir. O tarihte İngiltere’de Londra’ya yetmiş kilometre uzaklıkta olan Aylesbury kentinde Stoke Mandeville Rehabilitasyon Merkezinde Dr. Ludwig Guttmann tarafından II. Dünya Savaşı’nda şarapnel parçaları ile çeşitli şekillerde yaralanmış parapleji hastalarının rehabilitasyonu için spor kullanılmaya başlanmıştır. Dr.Guttmann ilk olarak okçuluk, bowling, bilardo ve masa tenisi spor dallarını tedavi sürecinde kullanmaya başlamıştır. Fakat bunun yanında A.B.D’de Boston Perkins Körler Okulu 1832 yılında öğrencilere spor yapmaları için özel kamp bile açmıştır. İlk engelli oyunları Nöroloji Cerrahisi İngiliz Sir Ludwig Guttmann öncülüğünde düzenlenmiştir. Daha sonra bu olayı takım sporlarına taşıyan Dr. Guttmann, tekerlekli sandalye ile önce polo, sonra da basketbol oyunlarını kullanmaya başlamıştır. Kısa bir süre sonra diğer spor dalları eskrim, cirit, gülle, tekerlekli sandalye yarışı, tekerlekli sandalye ile slalom yarışı ve halter spor dalları olaya engellilere yönelik spor faaliyetleri içerisine katılmıştır. Dr. Guttmann 28 Temmuz 1948 tarihinde I. Stoke Mandeville Özürlüler Oyunlarını düzenlemiştir. 1949’da düzenlediği ikinci oyunların ödül dağıtımında Dr. Guttmann **“Özürlülerin spor etkinliklerinin İngiltere sınırlarının dışına çıkartılıp, uluslararası düzeye getirilmesini”** önermiştir. O dönemde çok ilgi görmeyen bu öneriden üç yıl sonra 1952’de Hollanda’dan küçük bir özürlü sporcu kafesi gelmiş ve ilk uluslararası ilişki gerçekleşmiştir (23).

1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları sırasında Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Stoke Mandeville Oyunları Organizasyon Komitesi’ne “Olimpik İdeale Hizmet” ödülü vermiştir. 1957 yılında yapılan oyunlara ise İngiltere dışından 360 sporcu katılmıştır. Aynı yıl kurulan bir “Stoke Mandeville Oyunları Komitesi” kurulmuştur. Oyunlar üç yıl art arda orada

yapılmış ve daha sonra olimpiyatların yapıldığı şehirlerde yapılması kararlaştırılmış ve Paralimpiyatlar, Paralimpik Oyunlar doğmuştur. 1960 yılındaki Roma Olimpiyat Oyunları ardından I.Paralimpik Oyunlar 21 ülkeden 400 sporcu ve 300 idarecinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. 1964 Tokyo Olimpiyatları arkasından II. Paralimpik Oyunlar 23 ülkeden, 335 sporcunun katılımı ile yapılmıştır. Bu oyunlara Japon İmparatoru büyük destek vermiş ve oyunları 100.000 kişi izlemiştir. Japonya’da bu oyunların hemen ardından engelli kişilerin eğitimleri için büyük merkezler kurulmaya başlanmıştır. 1968 Meksiko Olimpiyatları sonrası Meksika’nın koşulları gereği engelliler olimpiyatına İsrail talip olmuş ve 28 ülkeden, 750 sporcu ve 300 idareci Tel Aviv’de buluşmuştur. Aynı yıl yine Dr.Guttman’ın girişimleri ile ilk engelliler stadı yapılmaya başlanmıştır ve 2 Ağustos 1969’da 29 ülkeden, 450 sporcunun katıldığı 1969 Uluslararası Oyunları ile Kraliçe Elizabeth tarafından açılmıştır. 1972’de ise paralimpiyatlar Münih Olimpiyatları’ndan önce Heidelberg’de 44 ülkeden, 1000 sporcu ve 400 idarecinin katılımı ile gerçekleşmiştir. 1976’da paralimpiyatlar Montreal Olimpiyatları sırasında Kanada’nın Toronto kentinde 42 ülkeden, 2700 sporcu ve idarecinin katılımı ile gerçekleşmiştir. 1980 Moskova Olimpiyatları yapılırken, paralimpiyatlar Hollanda’nın Arnhem kentinde 42 ülkeden 2560 sporcu ve idarecinin katılımı ile yapılmıştır. 1984 yılındaki Los Angeles Olimpiyatları ardından paralimpiyatlar iki ayrı yerde New York’ta 45 ülkeden 2500 kişinin katılımı ve Stoke Mandeville’de 41 ülkeden 1500 sporcunun katılımı ile yapılmıştır. Goalball oyunu Uluslararası Görme Engelliler Sporları Federasyonu tarafından (IBSA) kuralları belirlenmiş ve 1988’den itibaren Paralimpik sporlara dahil edilmiştir. Golbol IBSA tarafından çeşitli organizasyonlarda bu oyun Dünya ve Avrupa Şampiyonaları şeklinde oynanmaktadır.1992 Barselona Olimpiyatları sonrası aynı yerde IX. Paralimpik Oyunlara ise tam 85 ülkeden 4000 sporcu ve idareci katılmıştır. Türkiye açısından bu oyunların önemi ilk kez bir sporcu ve iki idareciden oluşan bir katile ile katılımımızdır. 1996 Atlanta Olimpiyatları sonrası yapılan X.Paralimpik Oyunlara 104 ülkeden 3310 sporcu ve 1600 idareci katılınca, Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve de Uluslararası Paralimpik Komitesi oyunlara katılacak sporcu ve idareci sayısına ciddi bir kısıtlama getirilmiş ve dereceler ve kotalar gündeme gelmiştir (20).

2.2. Engellilerin Spor Yapma Hakkı ve Spor Hizmetleri

Günümüzde engelli sporcular her zamankinden daha fazla bir kabul görmekte ve sıklıkla spor müsabakalarında yer almaktadır. ABD’de bir federal yasanın da bu duruma katkısı vardır ve toplumdaki görüşleri değiştirmekte pay sahibidir. Ayrıca bu yasalar engelli kişileri spor yapmaya teşvik etmektedir (14).

Günümüzde özrü olan kişilerin toplumdaki yerlerini, özrü olmayan kişiler ile birlikte aynı sırada alabilmeleri için sporun etkin bir araç olduğu bilinmektedir. Özürlülerin fiziksel ve mental seviyelerine uygun sporlarla eğitilmelerinin fiziksel ve ruhsal durumlarına olumlu etki yapacağı ve fonksiyonel bağımsızlıklarını ve özgüvenlerini artıracığı bilinmektedir. Bu olumlu etkiler dolayısıyla özürlü vatandaşlarımıza spor yapmaları için uygun ortam ve olanaklar yaratılmalıdır (21). Engelli birey için de topluma uyum sağlama açısından birlikte çalışma ve paylaşma alışkanlığı kazanmak dolayısıyla spor yapma olanaklarına sahip olabilmek son derece önemlidir. Engellilerin spor yapma ihtiyacının karşılanmış sayılabilmesi için spor alanlarında engellilerin özel ihtiyaçlarının (tuvalet ve kişisel bakım) karşılanabileceği, salona giriş-çıkış ve soyunma odalarının rahatlıkla kullanılabilmesi spor merkezlerinin kurulması ve bu merkezlerde bu doğrultuda eğitim görmüş personelin bulundurulması gerekir. Ancak bu şartların sağlanması halinde engelli birey bu alanlarda tek başına veya aile bireylerine bağımlı olmadan spor yapabilecektir (24). Aslına bakılırsa engelli bireyi evinden spor merkezlerine getirecek hizmetlerin de tam olarak karşılanması gerekmektedir, aksi halde spor alanlarının engellilerin kullanımına sunulması tek başına fazla bir anlam ifade etmeyecektir.

Engellilere yönelik hizmetleri belirleyen yasal düzenlemelerin çokluğu, buna bağlı görevli hizmet kuruluşlarının fazlalığı, hizmet sunumunu olumsuz açıdan etkilemiş ve halen etkilemektedir. İlgili kanunların görevlendirdiği kurumların da ne denli çeşitli olduğu düşünülürse, engellilere yönelik hizmet sunumunun birbirinden ne kadar farklı ve çeşitli olduğu da hemen anlaşılacaktır. Böylesine çok başlı ve dağınık bir yapının sunduğu hizmetin standart ve eşitlikçi olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir (26).

Engellilere yönelik olarak daha etkin ve verimli hizmet sunulmasını sağlamak için ve kararların tek elden koordine edilmesini sağlamak amacıyla, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Ancak yasal durumun dağınıklığının giderilmesi ve hizmetlerin eşgüdümlü yürütülmesi için kurulmuş olan Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığının, engellilere yönelik yasal düzenlemelerin fazlalığı, hizmetleri sunmakla yetkili kılınmış kurum ve kuruluşların çokluğu ve dağınıklığı düşünüldüğünde gerçekleştirmek zorunda olduğu işbirliği, bu kurumlarda yürütülen etkinliklerin izlenmesi ve buna bağlı yeni düzenlemeler karar verilmesi oldukça güç gözükmektedir (9).

Engellilere yönelik hizmetlerin ücretsiz olması ve bu hizmetlerden eşit yararlandırılmaları gerekmektedir. Gerçekten Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu “Sosyal hizmetler, maddi, manevi ve sosyal yoksunlukların giderilmesine ve ihtiyaçların karşılanmasına, sosyal sorunların önlenmesi ve çözülmesine yardımcı olmayı ve hayat

standartlarının iyileştirilmesini, yükseltilmesini amaçladığına göre sosyal hizmetlerin ücret karşılığı sunulmasının söz konusu olamayacağı, dolayısıyla Anayasada yerini bulan sosyal devlet olma ilkesinin bir gereği olarak söz konusu hizmetlerden muhtaç ve özürlü herkesin yararlandırılması bir zorunluluktur” şeklinde bir karar almıştır (12).

Ülkemizde 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM)’nin Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’da yer alan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri başlıklı 2. maddenin “o” fıkrasında Genel Müdürlüğün engelli bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin engellilerin kullanımına da uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, konu ile ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile yayınlar yapmak, spor adamları yetiştirmek, engelli bireylerin spor yapabilmesi konusunda ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak, şeklinde görevleri olduğu belirtilmiştir (3). Ancak mevcut durum bu GSGM’ nin bu görevleri yeterince yerine getiremediğini ortaya koymaktadır. Tesislerden yararlanmak için başvuran spor kulüplerine ücretle tesis kiralayan diğer kulüpleri kaçırmamak adına son derece uygunsuz saatlerde tesislerden yararlanma hakkı tanınmaktadır. Aşağıda aktif spor yapan engelli sporcu sayısı incelendiğinde görülecektir ki bu hizmetlerden yararlanan sporcu sayısı mevcut potansiyelin çok altındadır. Ancak sadece devletin kısıtlı imkânlarını zorlamak yerine bu spor kulüplerine sağlanacak bir takım maddi kaynaklar, örneğin engelli sporuna sponsorluğun cazip hale getirilmesi gibi, yeni potansiyel sporcuları spor sahalarına getirecektir.

Tablo 1’de ülkemizde toplam engelli lisanslı ve faal sporcu ve kulüp sayısı belirtilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere ülkemizde lisanslı spor yapan engelli kişi sayısının çok az olduğu görülmektedir (16).

Tablo 1: Türkiye Genelinde 2008 Yılı Lisanslı-Faal Engelli Sporcu ve Kulüp Sayıları (16)

Bölgeler	Lisanslı Sporcu			Faal Sporcu			Kulüp Sayısı
	Bayan	Erkek	Top.	Bayan	Erkek	Top.	
İşitme Engelliler	836	5788	6624	340	3358	3608	2354
Görme Engelliler	510	1892	2402	212	880	1092	561
Bedensel Engelliler	306	2270	2576	158	1191	1349	539
Özel Sporcular	1994	6760	8954	663	2322	2985	286
TOPLAM	3646	16710	20556	1373	7751	9034	3740

Engelli olup aktif spor yapan sporcu sayısının bu kadar az olmasının ekonomik ve psikolojik ve elbette sağlıkla ilgili sebepleri birlikte

engellilere yönelik spor kulüplerinin içinde buldukları ekonomik sıkıntılar da bu konuda çok önemli rol oynamaktadır. Öncelikle bugün engellilere spor yaptırmak için örgütlenen spor kulüplerinin çok büyük çoğunluğu profesyonel spor dalı bulunmayan ve sadece engellilere yönelik spor kulüpleridir. Örneğin bir bacağı olmayan sporcuların kanedyen kullanarak oynadıkları bir futbol türü olan ampute futbolu, Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde Türkiye Deplasmanlı Ampute Futbol Ligi olarak yeni kurulmuştur ve profesyonel 14 kulüpten şubesi olan tek bir kulüp bulunmaktadır (19).

Sivas Yerel Gazetesinde röportaj yapan ve kendisi de engelli olan Bedensel Engelliler İl Temsilcisi Murat Bulut *“Engelli bireylerin spor yaparak hayatın stresinden uzaklaşacağını belirtirken kulüplerinin diğer bir sorununun ise maddi sıkıntılar olduğunu ifade etmiş ve sponsor bulmakta güçlük çektiklerini sözlerine eklemiştir”*(6). Eskişehir Engelliler Spor Kulübü’nün bu sezon bitiminde basına yaptığı yazılı açıklama *“Federasyonumuzun özerk olması yüzünden bu sezon yaşadığımız maddi sıkıntıları, değerli iş adamlarımızın ve Belediyelerimizin verdiği destek sayesinde en aza indirdik. Kulüp olarak ne kadar maddi sıkıntı çeksek de, bir sezonu daha başarıyla tamamlamanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bizim için önemli olan bedensel engelli gençlerimizi spor yaparak, onları evlerine bağımlı yaşamaktan, centilmence, gerek ilimizde gerekse deplasmanlarda başka şehirler görenek, yeni dostluklar kazanmalarını ve hayatla barışık olmalarını sağladık.”*şeklindedir ve engelliler olarak faaliyet yapan spor kulüplerinin yaşadıkları sıkıntıları gözler önüne seren diğer bir açıklamadır (18).

Özerkleşme süreci ülkemizde çok hızlı gelişmiş ve denetimsiz şekilde uygulamaya konulmuştur. Ülkemiz şartları, spor kulüplerinin mevcut durumu, spor dallarının popülerliği, özerklik gerektiren kriterlere bakılmaksızın uygulamalar yapılmıştır. Bu duruma en büyük örnek engellilere ait federasyonlardır. Görme Engelliler Spor Federasyonu goalball, futsal, yüzme, judo, atletizm, satranç, halter spor dallarında; Bedensel Engelliler Spor Federasyonu ampute futbol, atıcılık, atletizm, badminton, bilek güreşi, halter, masa tenisi, okçuluk, oturarak voleybol, basketbol, tenis, yelken ve yüzme spor dallarında; İşitme Engelliler Spor Federasyonu atletizm, futbol, basketbol, voleybol, tenis, masa tenisi, judo, taekwondo, kayak, güreş, hentbol, badminton, halk oyunları, bowling spor dallarında; Özel Sporcular Spor Federasyonu atletizm, basketbol, binicilik, bocce, bowling, jimnastik, eskrim, futbol, futsal, halter, kayak, masa tenisi, voleybol, yüzme spor dallarında faaliyet göstermektedirler (15).

Ülkemizde engelli federasyonları düşük bütçelerle onlarca spor dalında faaliyet göstermeleri devleti engellileri spora yönlendirilmesini desteklemesi gerektiği konusunda Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün

Teşkilat ve Görevleri Hakkında yasanın engelliler ile ilgili bendine ters düşmektedir. Bu federasyonlardan devletin elini çekmesi, bu kurumları özerkleştirmesinin yanlış bir uygulama olduğunu düşünülmektedir (10). Tüm bu olumsuz uygulamalar sporcu sayılarındaki düşüklüğün nedenini açıklamaktadır.

Dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Fikret ÜNLÜ' nün de **“En büyük hedefimiz sporda özerklidir. Ancak bu çalışmayı sağlam temeller üzerine oturtmamız gerekiyor”** ifadesiyle altını çizdiği özerkleşme 1999 yılı Federasyon Başkanları Toplantısında da gündeme getirilmiş ve pek çok federasyon başkanı özerkliğin, sağlam bir yasal alt yapı oluşturulduktan sonra, kademeli bir şekilde, federasyonların sahip oldukları branşların yaygınlıkları göz önüne alınarak ve belli bir süre GSGM' den aynı ve nakdi yardım almaları şartıyla hayata geçirilmesi zorunlu bir yönetim şekli olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Bir sonraki hükümette de durum değişmemiş, yapılan federasyon başkanları toplantısında başkanlar; özerkleşmenin gerekli olduğu üzerinde görüş birliğine varmışlar, özerkleşme konusunda kıstasların belirlenmesi, bazı federasyonların özerklik projesinden ayrı tutulması gerektiği (engelliler federasyonları) gibi konularda fikir sunmuşlardır. Özerkleşmenin, kendi kaynaklarını oluşturup yönetmenin spor için önemi 2001–2005 yıllarını kapsayan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında da dikkate alınmıştır (11).

Söz konu kalkınma planında, birçok engelliye spor yaptırmak hedefi karşısında hiçbir geliri olmayan engelli spor kulüplerinin federasyonların verdiği harcırahlar olmadan spor faaliyetlerini sürdürmeleri imkânsız olduğu gibi üzerlerinde aşırı yük olan ve federasyonların mevcut sporcu sayısını arttırmak konusunda herhangi bir atılım yapmaları mümkün görülmemektedir. Engelli bireylerin buldukları şehirlerde spora yönlendirmeleri mevcut sporcuların iyi koşullarda spor yapabilmelerinin en önemli koşullarından biri engelli sporunda faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelirlerini arttırıcı düzenlemelerin yapılmasıdır. Bunun da en önemli yolu sponsorları engelli sporuna çekecek önlemlerin alınması olarak belirtilmiştir.

Engelli sporcularla ilgili spor literatürü oldukça kapsamlı olmakla beraber bu sporcuların karşılaştıkları engeller üzerine yapılan araştırmalar sınırlıdır. Benzer bir şekilde, genel nüfusun boş zaman aktivitelerine katılımını engelleyen unsurlara odaklanan pek çok çalışma olmasına rağmen, benzer çalışmaların engelli sporcular için yapıldığına pek rastlanmaz (22). Çalışmamız engelli sporcuların en büyük engeli olan maddi sorunlara çözüm önerisi getirmektedir. Aynı ve nakdi yardımlar denilince de ilk akla gelen sponsorluk kavramıdır.

3. ENGELLİLERE YÖNELİK SPORTİF FAALİYETLERİN TEŞVİKİNDE SPONSORLUK HARCAMALARI VE VERGİSEL TEŞVİKLER

Genel anlamda sportif faaliyetlerin özelde engellilere yönelik sportif faaliyetlerin gelir elde eden ve gelirleri üzerinden vergi ödeyen gelir ve kurumlar vergi mükellefleri tarafından desteklenmesi amacıyla gelir ve kurumlar vergisi ile katma değer vergisi yasalarında devletin vergi gelirinin bir kısmından vazgeçmesi pahasına teşvik edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu kanunlarda yer alan vergisel teşvikler ve uygulamaları aşağıda olduğu gibidir.

3.1. Sponsorlu Harcamaları Çerçevesinde Sportif Faaliyetlerin Desteklenmesine Yönelik Vergisel Teşvikler

Kuruluşlar, sponsorluk faaliyetlerinde bazı amaçları ön plana çıkarırlarken, diğer sponsorluk amaçlarına da katkıda bulunmak, kuruluşun tespit etmiş olduğu hedeflere ve hedef kitlelerine ulaşmak için farklı sponsorluk alanlarını ve türlerini seçerler. Spor sponsorluğu, kültür-sanat sponsorluğu, yayın sponsorluğu, gösteri sponsorluğu... vb. Sponsorluk türleri arasında en geniş yeri alan, daha çok rağbet gören spor sponsorluğu büyük kitlelere kısa zamanda ulaşmak için uygun bir araçtır. Spor, hedef kitleyle iletişim kurma olanağı sağlayan ve hemen hemen bütün dünyada anlaşılan, aynı dili konuşan bir sponsorluk alanıdır. Kuruluşlar ulaşmak istedikleri hedef gruplarına göre ya da ürünlerini/hizmetlerini tüm topluma duyurmak için ulusal, uluslararası veya yerel bir spor olayını malzeme, hizmet veya mali bakımdan destekleyebilir. Sponsorluklar bireysel sporcuların sponsorluğu, spor takımlarının sponsorluğu ve spor organizasyonlarının sponsorluğu şeklinde olabilmektedir (4).

Verginin içeriğinden bahsedildiğinde, önce bir şeye sahip olmak, daha sonra, sahip olunanlar üzerinden çeşitli gerekçelerle vermek uygulaması söz konusu olacaktır. Sahip olunan şey, bir servet unsuru olabileceği gibi geliri ve tüketim harcamaları da bir değer olarak vergilendirilebilen konu içerisinde yer almaktadır.

Bilindiği üzere vergi kanunları verginin konusunu, yükümlüyü, verginin ne zaman doğduğunu, matrahını, tarifesini, vergi borcunun nasıl, ne zaman tarh, tahakkuk ve tahsil edileceğine ilişkin usul ve esasları belirler. Anayasa vergilerin ancak kanunla alınabileceği sınırlamasını koymakla, vergileme yetkisini yasama organına tanımaktadır (7).

Verginin kanuniliği ilkesi, 1982 Anayasasındaki temellerini; 2. maddede vurgulanan Türkiye Cumhuriyeti'nin "sosyal bir hukuk devleti" olduğuna ilişkin hüküm ile 73. maddenin 3. fıkrasında yer alan "vergi, resim,

harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır” hükmünden almaktadır (17).

Kamu hizmetlerinin temel ve genel bir kaynak olarak vergi gelirleri ile beslenmesi, devletlerin yaşayışında uzun bir evrimin sonucudur. Bununla beraber sporun toplum için ne kadar önemli bir mahiyeti olduğu açıktır. Sporun bireyin topluma uyumunu sağlayan, kişilerin ruh ve beden sağlıklarını güvence altına alan bir uğraşı alanı olduğu bilinmektedir (13). Bu nedenle de devletin vatandaşına spor yaptırma, spor yapabilme olanakları sağlaması bir ödevdir. İşte devlet spora yapılan yatırımları teşvik etmek ve sporun yaygınlaşması ve gelişmesi için sahip olduğu vergi tahsil etme hakkında kısmen feragat ederek sporda sponsorluk yapılması durumunda vergi indirimlerini düzenleyen bir takım değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikler doğrultusunda, bahse konu vergi indirimlerinden yararlanabilecek gerçek kişiler ve indirim oranları ilgili kanunda aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun diğer indirimler başlıklı 89. maddesinin 8. bendi ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun matrahtan yapılacak indirimler hakkı tanınan 10 maddesinin 1/b bendinde sporun sponsorluğu ile ilgili düzenleme getirmekte, söz konusu hükme göre gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek üzere, gelir ve kurum kazancından 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının; amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için % 50’si ilgili dönem beyan edilen gelir ve kurumlar vergisi kazancından o yılki kazançla sınırlı olmak üzere indirim hakkı tanınmıştır (3, 1).

Her iki kanun için de bakıldığında gerek gelir vergisi mükelleflerinin gerekse kurumlar vergisi mükelleflerinin vergi ve sosyal güvenlik kuruluşlarına borcu nedeniyle takibata uğrayan gerçek ve tüzel kişiler olmadıkları sürece sponsorluk yaparak vergi indiriminden yararlanabilecekleri açıktır. Sponsorluk yapan mükellefler, sponsorluk harcamalarını yaptıkları yıl itibarıyla yıllık gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan ettikleri safi kazançlar üzerinden indirim konusu yapabileceklerdir. Bu indirim için söz konusu beyannamelerin ekinde herhangi bir belgenin ibrazı zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, mükellefler defter ve belgelerini Vergi Usul Kanunu’nun ilgili hükümleri çerçevesinde tutmakla yükümlü olduklarından herhangi bir inceleme sırasında veya vergi idaresince istenilmesi halinde bu belgelerin ibraz edilmesi gerekmektedir.

Açıklığa kavuşturulması gereken ilk nokta profesyonel spor dalından ne anlaşılması gerektiğidir. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Profesyonel Spor" başlığını taşıyan 24. maddesine göre; "Profesyonel dallar, Gençlik ve Spor Genel Müdürünün, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle yapacağı teklif üzerine, Başbakan tarafından tespit olunur. Profesyonel spor dallarının teşkili, ilgili federasyonlar ile bağlantıları, idaresi tüzükle düzenlenir (9). Ülkemizde sadece futbol profesyonel spor dalı olarak değerlendirilmektedir. Bu anlamıyla sponsorlar vergi indiriminden faydalanırken, futbola sponsor olurken daha az bir vergi indiriminden yararlanacaklardır.

Bir diğer nokta ise sponsorluk miktarının vergi indirimine tam olarak ne kadar yansıtacağı sorunudur. Sponsorlar gelir ya da kurumlar vergisi beyannamesini doldururken sponsorluk harcamalarını yasal defter kayıtlarında gider olarak gösterecekler, bu giderler faaliyet giderlerinden olmadığı için defter kayıtlarına kanunen kabul edilmeyen gider olarak alt başlık altında yazılacaktır. Dönem içerisinde gider olarak yazılan tutar gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen kazançta kanunen kabul edilmeyen gider olarak eklenecek, arkasından aynı beyannamede indirim konusu yapılarak vergi matrahı bu ölçüde azaltılacaktır. Örneğin; Kurumlar Vergisi oranını 01.01.2006'dan geçerli olmak üzere %20'dir. Amatör bir branşa 100 bin TL oranında nakdi sponsor olan bir limited şirket düşünelim. Bu şirketin 300.000.-TL kazanç beyan ettiğini düşünürsek 100.000 TL sponsorluk giderinin tamamı vergi indirimine girecek ve kurum 100.000 TL gelir üzerinden % 20 si olan **20.000.-TL** kurumlar vergisi ve $100.000 - 20.000 = 80.000 \times \%15 = 12.000$.-TL kurum stopaj vergisi ödemeyerek 100.000.-TL'lik sponsorluk desteğinin **32.000.-TL'si** vergi olarak geri almış olacaktır. Gelir vergisi mükellefleri için de vergi avantajı aynı tutarda olacaktır. Şayet aynı mükellef kurum amatör spor kulübüne 300.000.-TL sponsorluk desteği verseydi bu takdirde beyan edeceği vergi matrahı (sıfır) olacak, bunun yanında 96.000.-TL vergi avantajı sağlayacaktı.

Tablo 2: 100.000 TL. Sponsorluk Yapmış Mükellefin Örnek Vergi Hesaplaması

Sponsorluk Miktarı	100.000 TL.
Kurumlar Vergisi	20.000 TL.
Sponsorluk Miktarı-Kurumlar Vergisi	80.000 TL.
Kurum Stopaj Vergisi Oranı	$80.000 \times \%15 = 12.000$ TL.
Kurumun Vergi Avantajı	32.000 TL.

Görüldüğü üzere sponsorluk bedelinin vergi indirimine yansıtılması belli bir oranda olmaktadır. Bir çok sponsor tanıtımının yapılmasının yanında kendisine sağlanan vergi avantajını yeterli görmemekte ve sponsor olmayı yine de kârlı bulmamaktadır.

Tablo 3’de Federasyonlara göre sponsorluk miktarları belirtilmiştir. Bu tabloda engelliler federasyonlarına ait veriler bulunmamaktadır. Bu tablo bize engelliler federasyonlarının devlet yardımı ile faaliyetlerini devam ettirebildiğini ve sponsor bulmakta zorluk çektiğini göstermektedir. Sponsorluk yasası incelendiğinde engelli bireylerin spor dallarına ilişkin ayrı bir düzenleme olmadığı görülmektedir (28).

Tablo 3: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Spor Dallarına Göre Sponsorluk Miktarları (28)

Federasyon	Sponsorluk Miktarı (TL.)	Federasyon	Sponsorluk Miktarı
Kick Boks	10968	Binicilik	570491
Wushu	12642	Halter	45736
Taekwondo	23485	Dağcılık	46000
Halk Oyunları	24957	Tenis	49440
Baseball-softball	33574	Atıcılık-Avcılık	55348
Yüzme	58176	Bocce-Bowling-Dart	149904
Kayak	65218	Yelken	171802
Buz Pateni	69299	Badminton	176386
Golf	97609	Bisiklet	205260
Briç	289980	Bilardo	655518
Eskrim	113810	Satranç	1029625
Hentbol	398213	Voleybol	160078
Boks	507943	Atletizm	632915

3.2. Sporculara Transfer Ücreti Veya Sair Adlarla Yapılan Ödemeler ve Sağlanan Menfaatler

Sporculara kulüpleri tarafından transfer ücreti, aylık ücret, teşvik primi gibi değişik adlarla yapılan ödemeler ücret olarak vergilendirilmektedir. Sporculara kendi kulübüyle sözleşme yapması veya başka kulübe gitmesi halinde transfer ücreti, milli takımlarda görev yapan sporculara federasyonlar tarafından yapılan ödemelerle (27), sair adlarla sağlanan menfaatler (konut sağlanması, konut kirasının karşılanması) ücret kapsamı içerisindedir[†].

Sporcu ücretlerinin vergilendirilmesi spor ve sporunun teşviki kapsamında yeniden bir düzenleme yapılmış, diğer ücretlilerden ayrılarak daha düşük oranda vergilendirilmesi öngörülmüştür. Normal ücretlerin tabii olduğu ve dik artan oranlı tarife yerine (%15, %20, %27, %35), tek oranlı daha düşük vergi tarifesi öngörülmüştür.

[†] Transferi yapan kulüp tarafından karşı kulübe veya kuruluşlara ödenen bonservis bedelleri ise sporcuya yapılan bir ödeme olmadığından ücret olarak kabul edilmez.

5766 sayılı yasa ile GVK'ya eklenen geçici 72 madde ile 31.12.2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödeme ve sağlanan menfaatler üzerinden;

- Lig usulüne tabi spor dallarında
 - En üst ligdekiler için %15
 - En üst altı ligdekiler için %10
 - Diğer ligdekiler için %5
- Lig usulüne tabi olmayan spor dallarındaki sporculara yapılan ödemelerle milli sporculara uluslar arası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden %5 oranında vergi kesilmek suretiyle vergilendirilmekte ve bu vergilendirilme nihai bir vergilendirme olup, ayrıca bir stopaj yoluyla vergilendirme veya bu gelirleri dolayısıyla beyanname verilmesi suretiyle vergilendirme yapılması mümkün bulunmamaktadır.

5766 sayılı yasa ile yapılan söz konusu değişiklikle özellikle engelli sporcuların lig usulüne tabi olmayan faaliyetleri ve bu kapsamda ödenen ücretin %5 gibi düşük oranda vergiye tabi tutulması önemli bir teşvik unsuru sağlamaktadır (2).

SONUÇ

Yukarıda izah edildiği üzere sponsorluk miktarının amatör spor kulüplerinde tamamı profesyonel spor kulüplerinde yarısı matrahtan indirilmesi yasal olarak mümkün kılınmışsa da esas avantaj sağlayan ödenecek vergi tutarı yeterli avantajı sağlamamakta, hem gelir hem de kurumlar vergisi mükellefleri yaptıkları sponsorluk destek harcamaları dolayısıyla vergi yükünün sadece %32 sinden kurtulmaktadır.

Görsel ve yazılı basında yer alan profesyonel şubesi olan spor kulüpleri bile sponsor bulamazken, çoğu zaman basında yer bulmakta zorlanan engelli spor kulüpleri için bu çok daha zor olmaktadır. Engelli spor federasyonlarına ve engelli spor dallarında faaliyet gösteren spor kulüplerine ilişkin yapılacak sponsorluğu özendirecek bir düzenleme ile yüzlerce hatta binlerce engelliye spor yaptırarak olanak sağlanabilir.

Kurumlar ya da gelir vergisi yükümlülerine engelli spor federasyonlarına ya da engelli spor federasyonlarına bağlı branşlarda faaliyet gösteren spor kulüplerine sponsor oldukları takdirde sponsorluk miktarının tamamının ödenmesi gereken vergi miktarından indirileceği bir düzenleme yapılmalıdır. Elbette vergi kaçışını önlemek ve kötü niyetli davranışları engellemek adına spor kulüpleri için bu miktarı örneğin 15 bin TL gibi her yıl güncellenecek bir miktarla sınırlamak gerekecektir. Ancak bu bile

malzeme dahi alacak gücü olmayan federasyonun vereceği harcırah olmaksızın spor yapması mümkün olmayan kulüpler için yeni engelli sporculara kucak açmak anlamına gelecektir.

Bu yasal düzenlemenin yanında çıkarılacak bir yönetmelikle sponsorluk verilecek spor kulüplerine faaliyet göstermek zorunda oldukları branşlar ve aktif sporcu sayısı gibi kriterler getirilerek gerçek dışı sponsorluk bedellerinin önüne geçilebilecektir. Yine faaliyet alanı içerisindeki spor kulüplerine harcırah vermektan yeni engelli sporculara yönelemeyen federasyonlar için de bir takım kriterler getirilerek örneğin sponsorluk bedelinin belli kısmını faaliyet alanı içerisindeki spor kulüplerine malzeme olarak vermek gibi vergi indiriminin gerçek amacına ulaşması sağlanabilir.

Bugün için engelli sporcu sayısı ile engelli birey sayısı arasındaki uçurum ve engelli bireylerin sosyalleşmelerinde sporun rolü göz önüne alındığında böyle bir düzenlemenin gerekliliği tartışmasıdır. Ayrıca sosyal devlet ilkesi gereğince engelli vatandaşlarına onurlu bir yaşam sürdürme borcu altındaki devletin uğrayacağı vergi kaybıyla spor yaptırılacak yeni engelli bireylerle hizmet götürülecek engelli sporculara devletin harcaması gereken miktar düşünöldüğünde devlet açısından da çok daha kazanç getirecek bir düzenleme olacaktır.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmaya, Maliye ile ilgili teknik konularda, katkılarından dolayı İzmir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi değerli hocamız Doç. Dr. Keramettin TEZCAN' a teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

193 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu” 06 Ocak 1961 tarih ve 10700 sayılı Resmi Gazete, <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/1040.html>, Erişim tarihi: 12 Ağustos 2008.

Gelir Vergisi Kanunu, Geçici 72. Madde, 24 Haziran 2008 Tarihli Resmi Gazete, Sayı: 26916, Erişim Tarihi: 24.02.2011

3289 sayılı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” 21 Mayıs 1986 tarih ve 19120 sayılı Resmi Gazete.

Aydemir, O. (1998). Halkla İlişkiler Aracı Olarak Sponsorluk, Epsilon Yayıncılık Hiz., 1. Baskı, Mart, İstanbul.

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı; Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı

- Matbaası. (2002). “Eğitim Durumu”, Türkiye Özürlüler Araştırması, Ankara ,2004 s.10.
- Bizim Sivas gazetesi, “Sivas'ta Bedensel Engelli Sporcu Sıkıntısı” başlık yazı,Tarih:04.06.2008,<http://bizimsivas.net/modules.php?name=News&file=article&sid=5312> Erişim tarihi: 02.06.2009.
- Bulutoğlu, K. (1978). Türk Vergi Sistemi, Cilt 1, Altıncı Basılış, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Çevik, A., Koruç, Z. ve Gürsel, F. (2008). Engelli ve Engelli Olmayan Bireylerde Farklı Orandaki Hedef Artışının Performans Üzerine Etkisi, ÖZ-VERİ Dergisi . Aralık,Cilt: 5 Sayı: 2.
- Çınarlı, S. (2010). Türkiye ile Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde Engellilik Kavramı ve Engelli İstihdamı ile ilgili Düzenlemelerin İncelenmesi, ÖZ-VERİ Dergisi . Haziran 2010. Cilt: 7 Sayı: 1.
- Çınarlı, S. ve Ersöz, G. (2008). Federasyonlarının Özerkleşme Sürecinde Yaptıkları Uygulamaların Amatör Sporlara Etkileri Üzerine Bir İnceleme, Ege Üniversitesi, Performans Dergisi, Spor Cilt 14, Sayı 1-2, s. 41-47.
- Çolakoğlu, T. (2006). Spor Federasyonlarının Özerkleşmeleri Ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma Merkezi “Spor Hukuku Sertifika Programı Bitirme Tezi, Ankara, Türk Hukuk Sitesi (<http://www.turkhukuksitesi.com>) kütüphanesi, Erişim tarihi: 12 Ağustos 2008.
- Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 2004/401 E ve 2000/938 K sayılı kararı, www.kazanci.com.tr, Erişim tarihi: 07/12/2010
- Doğan, B. (2004). Spor Sosyolojisi ve Uygulamalı Spor Sosyolojisine Giriş, İzmir, Meta Basım, s. 54.
- Epstein, A. (2002). Sports Law, Cengage Learning, s. 127.
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, <http://www.gsgm.gov.tr/> Erişim tarihi: 07/12/2010
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sicil Lisans Bilgi Sistemi, <http://www.gsgm.gov.tr/> Erişim tarihi: 25.05.2009
- Hepaksaz, E. (2007). Anayasal Vergi Reformu ve Vergi Anayasası Önerisinin Türkiye’de Uygulanabilirliği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İzmir.

- http://www.dezavantaj.org/index.php?option=com_content&view=article&id=3070:engelliler-sezonu_kapatt&catid=1:haberler&Itemid=112,
yayın tarihi: 06.02.2009 Erişim tarihi: 02.06.2009.
- http://www.tbessf.org.tr/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=44 Erişim tarihi: 02.06.2009.
- http://www.teiasspor.com/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=95 Erişim tarihi: 07/12/2010
- İnal, S. (1997). Özürlüler İçin Spor Yapma İmkanlarının Geliştirilmesi Üzerine Çalışmalar, Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, II.Spor Bilimleri Kongresi, İstanbul.
- Janna L. Crawford and Monika Stodolska. (2008). Disabilities in Kenya, with Implications for the Development of a New Hierarchical Model of Constraints at the Societal Level, *Joumat of Leisure liesearch*, Vol. 40, No. I: 128-155.
- Kalyon T. A. (1997). Özürlülerde Spor, Bağırhan Yayınevi, s. 32.
- Magda, D. (2003). "Support and Access in Sports an Leisure Provision" *Disability and Society*, Vol 18, No 2, p.231-245.
- Mittler, P. (2008), 2040'lı Yılların Planlanması; Herkesin Görevi, (Öznaneci, M.), ÖZ-VERİ Dergisi, Ağustos, Cilt: 5 Sayı: 1.
- Okur, N. (2001). Özürlülere Yönelik Örgütlenmenin İncelenmesi, T.C Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Sarılı, M.A. (2010). Türk Vergi Sistemi ve Uygulaması, Ümit Ofset Matbaacılık-Eylül/2010, s.97-98.
- Şahan, H. ve diğ. (2008). The Sponsorship Applications In Turkish Sports, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, The Journal of International Social Research*, Volume 1/5 Fall, p. 706-714.